

dr. Oana Ancuța STĂNGACIU

*Convergența comerțului regional
intra-industrie în România - o perspectivă
empirică asupra modelelor de specializare*

*Editura Alma Mater a Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău,
2012*

CUPRINS

	Pagina
Cuprins	2
Introducere	7
Importanța, actualitatea și poziționarea temei cercetate în contextul documentării bibliografice asupra domeniului studiat	7
Scopul și obiectivele cercetării	10
Metodologia cercetării	11
Structura lucrării	12
1. Teorii și modele ale specializării internaționale din perspectiva convergenței regionale	19
1.1. Aspecte teoretice privind tipologia specializării internaționale	19
1.1.1. Tipologia specializării aferentă unui singur flux de comerț internațional	19
1.1.2. Tipologia specializării aferentă ambelor fluxuri de comerț internațional	21
1.2. Fundamentarea teoretică a principalelor modele de specializare prin intermediul convergenței regionale	25
1.2.1. Modele de specializare aferente teoriilor tradiționale	25
1.2.2. Modele de specializare aferente noilor teorii ale comerțului internațional	32
1.2.2.1. Modelul din perspectiva economiilor de scară	33
1.2.2.2. Modele din perspectiva cererii	37
1.2.3. Modele de specializare aferente teoriei “noua geografie economică”	41
1.2.3.1. Modelul de specializare ce utilizează bunurile intermediare	41
1.2.3.2. Specializarea regională și propagarea dezvoltării economice	47
1.2.3.3. Specializarea regională și formarea clusterelor industriale	54
1.3. Stadiul actual al cercetărilor empirice privind procesele de specializare și convergență regională la nivelul Uniunii Europene și României	59
1.3.1. Studii empirice referitoare la procesele de specializare din perspectiva convergenței regionale în Uniunea Europeană	60

1.3.2.	Studii empirice referitoare la procesele de specializare din perspectiva convergenței regionale în România	67
	Concluzii	71
2.	Metodologia de evaluare a dinamicii proceselor de specializare internațională din perspectiva convergenței regionale	75
2.1.	Evaluarea avantajelor comparative și concentrării - premise în determinarea gradului de specializare	75
2.2.	Metode utilizate în măsurarea dinamicii proceselor de specializare din perspectiva convergenței regionale	81
2.2.1.	Evaluarea dinamicii specializării din perspectiva modificărilor survenite în structura avantajelor comparative	81
2.2.2.	Evaluarea dinamicii specializării din perspectiva factorilor determinanți	87
2.3.	Sursele de date folosite în analiza dinamicii proceselor de specializare	106
2.3.1.	Sursele de date utilizate pentru a obține informațiile de comerț internațional	106
2.3.2.	Alte surse de date utilizate	110
	Concluzii	113
3.	O perspectivă regională asupra proceselor de specializare tehnologică intra-industrie în România	117
3.1.	Specializarea intra-industrie la nivelul Uniunii Europene	117
3.2.	Specializarea intra-industrie la nivel regional	121
3.2.1.	Analiza soldului balanței de comerț exterior și a gradului de acoperire a importului prin exporturi pe secțiuni din Nomenclatorul Combinat	122
3.2.2.	Evoluția gradului de specializare intra-industrie pe secțiuni din Nomenclatorul Combinat	126
3.2.3.	Analiza gradului regional de specializare intra-industrie din perspectiva indicelui agregat Grubel și Lloyd	131
3.2.4.	Evaluarea în profil regional a avantajelor și dezavantajelor comparative din perspectiva indicelui de specializare Lafay	136
3.2.5.	Coordonate regionale privind evoluția specializării intra-industrie	141
	Concluzii	158

4. Convergența regională a proceselor de specializare intra-industrie în România	163
4.1. Dinamica proceselor de specializare intra-industrie la nivelul Uniunii Europene	163
4.2. Convergența și mobilitatea proceselor de specializare intra-industrie la nivel regional	169
4.2.1. Convergența regională a proceselor de specializare intra-industrie	169
4.2.2. Evaluarea stabilității în timp a proceselor de specializare intra-industrie	172
4.2.3. Mobilitatea proceselor de specializare intra-industrie	178
4.2.4. Coordonate regionale ale dinamicii proceselor de specializare intra-industrie	183
4.3. Adaptarea modelelor de specializare la cerere	195
4.3.1. Modele de specializare din perspectiva cererii interne manifestată prin importuri	197
4.3.2. Modele de specializare din perspectiva cererii externe manifestată prin exporturi	203
4.3.3. Coordonate regionale privind adaptarea modelelor de specializare la cerere	209
Concluzii	223
5. O perspectivă empirică asupra modelelor de specializare și convergență regională	227
5.1. Evaluarea în profil regional a specializării marginale intra-industrie	227
5.1.1. Specializarea marginală intra-industrie la nivel de secțiuni din Nomenclatorul Combinat	228
5.1.2. Specializarea marginală intra-industrie agregată la nivel regional	235
5.2. Factorii determinanți ai dinamicii specializării regionale din perspectiva modelelor teoretice și convergenței regionale	241
5.2.1. Testarea modelului Hecksher-Ohlin din perspectiva capitalului - Modelul 1	247
5.2.2. Testarea modelului Hecksher-Ohlin din perspectiva capitalului uman - Modelul 2	251
5.2.3. Testarea modelului Hecksher-Ohlin din perspectiva proceselor de convergență aferente gradului de înzestrare cu capital - Modelul 3	255
5.2.4. Testarea modelului Hecksher-Ohlin din perspectiva proceselor de convergență aferente gradului de înzestrare cu capital uman - Modelul 4	259
5.2.5. Testarea modelului Krugman-Venables din perspectiva economiilor de scară - Modelul 5	263

CUPRINS

5.2.6.	Testarea modelului Krugman-Venables din perspectiva bunurilor intermediare - Modelul 6	268
5.2.7.	Testarea impactului dinamicii productivității relative a muncii asupra proceselor de specializare și convergență regională - Modelul 7	273
5.2.8.	Considerații generale privind rezultatele obținute în urma testării modelelor teoretice	277
5.3.	Coordonate regionale privind factorii determinanți ai dinamicii specializării și efectele asupra proceselor de convergență	281
	Concluzii	303
6.	Coordonate privind convergența comerțului regional intra-industrie în România	309
	Anexe	321
	Bibliografie	341
